

СҮХБААТАР АЙМГИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ХЭЛТЭС

**СҮХБААТАР АЙМГИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ХЭЛТЭСИЙН
2024 ОНЫ ХАГАС ЖИЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН**

2024 он

АГУУЛГА

- 1. НЭГЖИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**
- 2. НЭГЖИЙН ДОТООД ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА**
- 3. БИЧИГ ХЭРЭГ ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР**
- 4. СУРГАЛТ СУРТАЛЧИЛГААНЫ ЧИГЛЭЛЭЭР**
- 5. ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН ЧИГЛЭЛЭЭР**
- 6. АРХИВЫН АЖЛЫН ЧИГЛЭЛЭЭР**
- 7. ЭД ХӨРӨНГӨ ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР**
- 8. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР**
- 9. ИРГЭНИЙ УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР**
- 10. САНХҮҮ БҮРТГЭЛИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР**
- 11. МЭДЭЭЛЭЛ ТЕХНОЛОГИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР**

НЭГ. НЭГЖИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Тус хэлтэс нь өөрийн үйл ажиллагааны үндсэн чиг үүргийг орон нутагт хэрэгжүүлэх, Монгол Улсын Засгийн газар, аймгийн засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан зорилт, аймгийн Засаг даргаас Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдтай байгуулсан гэрээ, Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын даргатай хэлтсийн даргын байгуулсан гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт, бүртгэлийн байгууллагын үйл ажиллагаанд хамаарах багц хуулиуд, холбогдох тогтоол шийдвэр, журмуудын хэрэгжилтийг хангахад гол анхаарлаа чиглүүлэн ажиллалаа.

Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг “Аргачлал загвар батлах тухай” Монгол Улсын Засгийн газрын хэрэг эрхлэх газрын даргын 2020 оны 100 дугаар тушаалыг үндэслэн “Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө боловсруулах, гүйцэтгэлийн зорилт, шалгуур үзүүлэлтийг тогтоох, тайлан гаргах журам”-ын дагуу төлөвлөгөөний төслийг Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөтэй уялдуулан, арга хэмжээний шалгуур үзүүлэлт бүрийг тодорхой хугацаанд биелэгдэхээр төлөвлөн боловсруулж, 2000 тэмдэгтэд багтаан товч тодорхой, бодитой, үг үсгийн алдааг хянан тогтоосон хугацаанд Улсын бүртгэлийн ерөнхий газарт хүргүүлж батлуулсан.

2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө нь 7 зорилт, 28 арга хэмжээ 45 ажил үйлчилгээний хүрээнд батлагдан, хэлтсийн 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнөөс тасаг нэгжүүд, цаашлаад тасаг нэгжээс улсын бүртгэгч нартай төрийн албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг хэлтсийн даргатай байгуулан гүйцэтгэлд хяналт тавин ажиллав.

ХОЁР. НЭГЖИЙН ДОТООД ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Тус хэлтэс Улсын бүртгэлийн үйлчилгээг иргэдэд ойртуулах, цахим үйлчилгээг нэмэгдүүлэх зорилтын хүрээнд гадаад паспорт захиалах 24/7 цахим машиныг Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сум Бичигт боомтын байранд 2024.04.30 өдөр байршуулан үйлчилгээ үзүүлж байна.

УБЕГ-ын тамгын газрын дэмжлэгээр 9,595.000 төгрөгийн оффисын тавилгыг шийдүүлж ажилтан албан хаагчийн ажиллах нөхцөл боломжийг сайжруулаад байна.

Улсын бүртгэгч Г.Оюунжаргал:

- Соёлын газар Хаан банктай хамтран зохион байгуулсан “Тоон гарын үсгийг ашиглан соёлын өвийг бүртгүүлцгээе” видео контентод оролцсон.

- Өдөр тутмын Зууны мэдээ сонинг байгууллагад захиалах ажлыг санаачлан, улмаар үрэгдүүлсэн гэрчилгээ, тамга болон татан буугдсан хуулийн этгээдийн зар нийтлэгдсэн сонинг иргэд хотруу захиж авчирч хугацаа алддаг, хүндрэл бэрхшээлтэй байсан асуудлыг шийдвэрлэсэн.

- Хуульчдын “Про боно өдөрлөг-2024” –д оролцож 65 иргэнд зөвлөгөө мэдээлэл өгсөн.

Эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн чиглэлээр хагас жилийн байдлаар дараах үйлчилгээг үзүүлээ. Нийт мэдүүлэг-1302 хүлээн авч нийт 6018 хуудасыг цахим санд цахимжуулсан.

“Хуулийн этгээдийн бүртгэлийн чиглэлээр”

Шинээр байгуулагдсан хуулийн этгээд

Шинэ хоршоо бүртгэл-27

Үүнээс шинэ хоршоо хөдөлгөөнтэй холбоотойгоор

Нэмэлт өөрчлөлт-9

Дэлгэрэнгүй лавлагаа-3

Улсын бүртгэгч Ж.Должинсүрэн:

- Тасгийн үйлчилгээний танхимын тохижилтод санаачлага гарган нэг ханыг тохижуулан засварлах ажлыг хариуцан гүйцэтгэсэн.

- Хаан банкттай хамтарсан “Тоон гарын үсэг олголтыг идэвхижүүлэх аян” –ны хүрээнд Баяндэлгэр суманд ажилласан.

Улсын бүртгэгч С.Энхбаатар:

- Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр байгууллагын ажилчидад Цагдаагийн газрын гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх ахлах мэргэжилтэн хошууч Сугаржаваар 2024.04.12-нд сургалт явуулсан. Байгууллагын аюулгүй байдлыг хангах чиглэлээр 7 ширхэг камер сурлуулах ажил хийгдсэн.

- Мөн нийгмийн хариуцлагын хүрээнд байгууллагын алба хаагчдын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэхэд дэмжлэг болох зорилгоор байгууллагын хашаанд ногоо тарих ажлыг санаачлан зохион байгуулсан

Зураг. Ногоо тарих явцаас

Улсын ахлах бүртгэгч Ц.Мөнхчимэг:

- Тасгийн үйлчилгээний танхимыг иргэний бүртгэлийн танхимаас тусгаарлан тохижуулах, иргэдийн үйлчлүүлэх болон албан хаагчдын ажиллах нөхцлийг сайжруулах, зай талбай муутай нэг танхимд иргэд хэт олноор бөөгнөрөл үүсгэж эрүүл ахуйн нөхцөл алдагдах, тухгүй байдалд үйлчлүүлэх, ажиллах тухайн нөхцөл байдалд өөрчлөлт хийхийг зорьж ажлын байрыг тусгаарлан тохижуулах ажлыг санаачлан, хамт олноо уриалан, өөрсдийн нөөц бололцоонд суурилан хямд зардлаар засварын ажлыг удирдан зохион байгуулж ашиглалтад оруулсан.

- Орон нутгийн BBS телевизтэй хамтран Улсын бүртгэлийн байгууллагаас Бичигт гаалийн байранд суурьлуулсан гадаад паспорт захиалгын 24/7 ухаалаг төхөөрөмжийг суурьлуулсан, ашиглалтад хүлээлгэн өгсөн талаарх мэдээллийг бэлтгэн мэдээллийн хэрэгслэлүүдээр түгээсэн.

- Орон нутгийн BBS телевизтэй хамтран хуульд заасны дагуу “Шилжилт хөдөлгөөний бүртгэл албан ёсоор хаасан тухай” мэдээллийг бэлтгэн мэдээллийн хэрэгслэлүүдээр түгээсэн.

- Тохижилт үйлчилгээний газартай хамтран тус байгууллагын үйлчилгээний ажилчдад тоон гарын үсгийг олгох ажлыг зохион байгуулсан.

- Соёлын газартай хамтран зохион байгуулсан Соёлын өвийг түгээн дэлгэрүүлэх, уламжлалт ёс заншлыг хүүхдэд таниулах зорилгоор бүтээгдсэн сургалтын шинэ хөтөлбөрт гэр бүлийн хамтаар оролцсон.

ГУРАВ. БИЧИГ ХЭРЭГ ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР

Архив албан хэрэг хөтлөлтийн өдөр тутмын үйл ажиллагаанд Архивын ерөнхий газраас баталсан Төрийн албан хэрэг хөтлөлтийн үндсэн заавар болон УБЕГ-ын даргын 2024 оны 04 дүгээр сарын 26-ны А/63 тоот тушаалаар батлагдсан “Улсын бүртгэлийн байгууллагын албан хэрэг хөтлөлтийн журам”-ыг мөрдлөг болгон ажиллаж байна. 2024 оны 05 дугаар сарын 30-ны өдрийн байдлаар аж ахуй нэгж байгууллагаас нийт 263 бичгийг хүлээн авч иргэд хууль хяналтын байгууллага руу 237 бичгийг хүргүүлсэн байна. Ирсэн 263 албан бичгээс хариу ирүүлэх шаардлагатай 165 бичгэнд хяналтын карт хөтлөн хяналт тавьж хариуг хүргүүлсэн байна. Албан хэрэг хөтлөлтийн Edoc программд ирсэн, явсан бичиг болон хариутай бичиг, өргөдөл гомдлыг тухай бүр бүртгэж хэвшсэн.

Тус хэлтсийн бичиг хэргийн ажилтан нь иргэдээс ирүүлсэн өргөдөл гомдлыг хариуцан авч бүртгэн хөтөлж холбогдох албан тушаалтанд хэлтсийн даргаар цохолт хийлгэн хуулийн хугацаанд хариу өгч шийдвэрлүүлэн ажиллаж байна

2024 оны байдлаар хэлтэст нийт 7 өргөдөл бүртгэгдэж үүнээс бүртгэлийн үндсэн үйл ажиллагаатай холбоотой 6, албан хаагчаас тэтгэмжтэй холбоотой 1 өргөдлийг тус тус хүлээн авч хуулийн хугацаанд шийдвэрлэсэн байна.

2024 оны байдлаар хэлтсийн даргын боловсон хүчинтэй холбоотой 14, үндсэн үйл ажиллагаатай холбоотой 8 тушаал, хэлтсийн хамт олны хурлыг 6 удаа хуралдан тэмдэглэл хөтлөн баталгаажуулсан.

Үнэт цаас ашиглалтанд албан хаагчидад шаардах хуудас болон хэлтсийн дарга, нягтлан бодогчийн цохолтоор олгож хэвшсэн. Сар бүрийн үнэт цаасны тайланг гарган үлдэгдэл үнэт цаастай тулган нягтлан бодогчид өгч байна.

Удирдлага зохион байгуулалт өөрчлөгдсөнтэй холбогдуулан 2024 оны 1 дүгээр улиралд багтаан “Баримт нягтлан шалгах комисс”-ыг шинээр байгуулж хурлаа хийж 2024 онд Хөтлөх хэргийн нэрийн жагсаалтыг батлуулан ажилласан.

2024 онд Архивын улсын үзлэг болохтой холбогдуулан энэ онд хийж хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөө гарган төлөвлөгөөний дагуу ажиллаж байна.

2024 оныг Хүний нөөцийг чадавхижуулах жил болгон зарласантай холбоотой тус хэлтэст хүний нөөцийг бүрдүүлэх ажлын төлөвлөгөө гарган Хэлтсийн даргаар батлуулан ажиллаж байна.

2024 онд Хүний нөөцийн системд нэмэгдсэн хасагдсан албан хаагч бүртгэгдээгүй.

МУЗГ-ын тогтоолоор үндсэн цалингийн шинэчлэлтийг хийсэн. Таван жилийн тэтгэмж урамшуулалттай холбоотой албан хаагчдын нийт ажиллсан жил болон бусад мэдээлэлийг нарийн судалж хүний нөөцийн системд оруулсан байна.

ДӨРӨВ. СУРГАЛТ СУРТАЛЧИЛГААНЫ ЧИГЛЭЛЭЭР

УБЕГ-ын 2024 оны сургалтын төлөвлөгөө батлагдсаны дагуу хэлтсийн сургалтын төлөвлөгөөг гаргаж ажиллалаа.

Улсын бүртгэгч нарыг мэргэжил арга зүйгээр хангах, хууль, дүрэм журмыг биелүүлэн ажиллах, ажлын байрны эрсдлээс хамгаалах талаар дараах сургалтуудыг өөрсдийн дотоод нөөц боломжийг ашиглан Улсын бүртгэлийн хэлтсийн албан хаагчид танхимаар, сумдын улсын бүртгэгчид цахим хэлбэрээр хамрууллаа.

- Шинэ хоршоо хөдөлгөөнтэй холбогдуулан арга зүйн зөвлөгөө зөвлөмжийг УБЕГ-ын хуулийн этгээдийн газартай хамтран 2 удаа хийв
- 2024 оны МУИХ-н сонгуулийн итгэмжлэгдсэн ажилтны эрх зүйн сургалт

УБЕГ-аас зохион байгуулагдсан нийт 16 төрлийн цахим сургалтанд хэлтсийн албан хаагчид бүрэн хамрагдаад байна.

Эхний хагас жилийн байдлаар Сүхбаатар аймгийн Улсын бүртгэлийн хэлтэс нь бусад аж ахуй нэгж албан газраас дотооддоо танхимын 6 сургалтыг зохион байгуулаад байна.

1. 2024.01.24-нд Сүхбаатар аймгийн төрийн архивын тасгаас албан хэрэг хөтлөлтийн тухай хууль, хадгаламжийн нэгж бүрдүүлэх буюу цаасан суурьт баримтыг үдэж цэгцлэх аргазүйн талаар заавар зөвлөгөө өгч хэлтсийн байранд сургалт зохион байгуулсан. Сургалтанд бичиг хэрэг архивч болон бүртгэгч нар хамрагдсан.

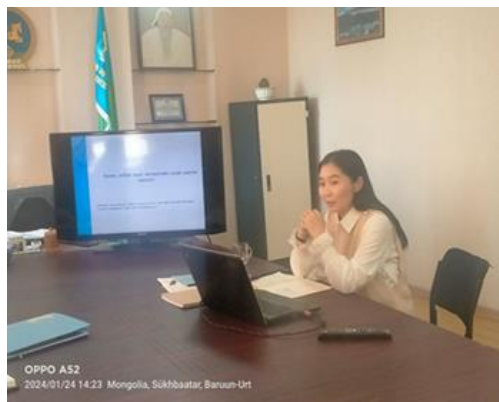
2. 2024.01.26нд Дөрвөлж ОНӨҮГ-аас зохион байгуулсан танилцуулга сургалтыг зохион байгуулсан.

3. Цахим хөгжил харилцаа холбооны яамнаас зохион байгуулсан “Цахимд хэвшье” сургалтанд хэлтсийн албан хаагчид хамрагдсан.

4. 2024.04.12-нд Сүхбаатар аймгийн Цагдаагийн газартай хамтран “гэр бүлийн хүчирхийлэл” сэдэвт сургалтыг танхимаар зохион байгуулсан.

5. 2024.04.12-нд Сүхбаатар аймгийн Цагдаагийн газартай хамтран “Ажлын байрны жендер” сэдэвт сургалтыг танхимаар зохион байгуулсан.

6. 2024.04.25-нд Сүхбаатар аймгийн Насан туршийн суралцахуйн төв”-ийн багш Б.Насанжаргалтай хамтран Монгол бичгийн сургалт авсан. Хэлтсийн болон сумдын улсын бүртгэгч нар танхим болон цахимаар бүрэн хамрагдсан.

Зураг 1. Сургалтын явц

ТАВ. ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН ЧИГЛЭЛЭЭР

Иргэдээс ирүүлсэн өргөдөл, санал, гомдлын мөрөөр хяналт шалгалт хийн, хяналтын улсын байцаагч зөрчил шалган шийдвэрлэхээр нийт 15 дүгнэлт гарган өргөдөл гомдолыг хангаж шийдвэрлээд байна.

Зөрчлийн тухай хуулийн 15.24.1 дэх хэсгийг үндэслэн иргэний үнэмлэхний 25, 45 насны хугацаа сунгалтын бүртгэлээ хуулийн хугацаанд бүртгүүлээгүй болон Зөрчлийн тухай хуулийн 15.24.4 дэх заалтыг үндэслэн иргэний үнэмлэх хаяж гэсэн, гэмтээсэн 141 иргэн, 2 хуулийн этгээдэд 4175000 төгрөгийн торгох шийтгэл оногдуулж орлогыг улсын төсөвт төвлөрүүлэн ажилласан байна.

Хялбаршуулсан журмаар зөрчлийг шалган шийдвэрлэх 160 гомдол мэдээлэлийг бүртгэж ажлын 5 өдрийн дотор аймгийн прокурорын газарт хүргүүлэн ажиллаж байна.

Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын Хяналт шалгалтын газраас 2024 оны 04 дүгээр сарын 15-ны өдрийн 6/4865 тоот албан бичиг 2024 оны 04 дүгээр сарын 29-ны өдрийн 6/5641 тоот албан бичгүүдээр өгсөн үүрэг, даалгаварын дагуу Иргэний улсын бүртгэлийн шилжилт хөдөлгөөний бүртгэлийн нотлох баримтыг Иргэний улсын бүртгэлийн цахим мэдээллийн сантай тулган шалгаж, урьдчилан сэргийлэх хяналт шалгалтыг 2 удаа хийгээд байна.

Удирдамжийн дагуу Иргэний улсын бүртгэлийн шилжилт хөдөлгөөний 431 бүртгэлд хяналт шалгалтыг хийж гүйцэтгэлээ. Улсын бүртгэлийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийх журмын 10.3, 10.4-т заасны дагуу иргэний хүсэлт, өргөдөл, бүртгэлийн дэвтэр, ИУБ-22 маягтын баруун дээд өнцөгт хянасан тухай он, сар, өдрийг бичиж, гарын үсэг зурж, хувийн дугаар бүхий тэмдэг дарж баталгаажууллаа. Шалгалтаар нийт 95 зөрчил илэрсэн бөгөөд нийт илэрсэн зөрчлийн 90 зөрчийг шалгалтын явцад арилгуулаад байна. Үлдсэн 5 зөрчилийн 2 зөрчил нь Баруун-Урт сумын 5-р баг нь 2 хуваагдаж 5,9-р баг болсон ба ҮХЭХ-ийн гэрчилгээ нь банкны барьцаанд байгаа тул хаяг солих боломжгүй байна. 3 зөрчил нь ИУБ-22 маягт цахимжуулаагүй байх бөгөөд Шилжилт хөдөлгөөний программ хаагдсан байгаа тул программ нээгдэхээр нөхөж цахимжуулахаар болоод байна.

ХЭЭХЭУБ-ын тасгын даргаас 2024 оны 04 дүгээр сарын 23-ны өдрийн №2404-02 тоот дотоод албан бичгээр ЭХЭУБ С.Энхбаатар, Ц.Содцэцэг нарын 2024 оны 04 дүгээр сарын 02-ны өдрөөс 2024 оны 04 дүгээр сарын 10 өдрийг хүртэлх хийсэн бүртгэлд хяналт шалгалтыг хийсэн бөгөөд улсын бүртгэгч Ц.Содцэцэгийн бүртгэлийг бүрэн шалгаж дуусаад байна. Шалгалтаар нийт 38 бүртгэлд зөрчил илэрсэн байх бөгөөд Хяналтын улсын байцаагчийн 2024 оны 05 дугаар сарын 20 өдрийн №27 тоот албан шаардлагыг хүргүүлж ажиллаа.

Сар бүрийн статистик мэдээ болон зөрчлийн мэдээг zurhliin.san@burtgrl.gov.mn хаягаар тогтоосон хугацаанд хүргүүлэн ажиллаж байна.

ЗУРГАА. АРХИВЫН АЖЛЫН ЧИГЛЭЛЭЭР

ИУБ-ийн архив:

2024 оны эхний хагас жилд нийт 2000 маягт архивт орж ирснийг галиглан холбогдох санд нь байршуулсан.

Бусад аймаг нийслэлээс 100 иргэн, 50 хүүхдийн хувийн хэрэг ирснийг галиглан хувийн хэргийн санд байршуулав.

100 иргэн, 30 хүүхдийн хувийн хэргийг бусад аймаг, нийслэл рүү хүргүүлэв.

ИУБ31 маягтын А талыг улсын бүртгэлийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын иргэний бүртгэлийн асуудал хариуцсан нэгжид, иргэний үнэмлэхний хугацаа сунгалт ИУБ31 маягтын А талыг Улсын бүртгэлийн төв архивын Иргэний баримтын архивт нэрийн үсгийн эхээр галиглан, дагалдах хуудсын хамт хүргүүлж байна.

Архивын фондоос татан авч шалгасан нэгж нийт 250 ширхэг

Сар болгоны 25 өдрөөр тасалбар болгон мэдээ тайлангаа тогтмол гаргаж өгдөг.

Шинээр цахим үнэмлэх авах 1999, 1979, 2008 оны 647 ш ИУБ11 маягтуудыг программд шалгаж өөр аймаг, хотод ИШБ-д хамрагдсан 100 ш ИУБ11 маягтуудыг тухайн аймаг, хотод шилжүүлэв. Нөхөн бүртгэлээр 10 иргэний хувийн хэргийг /ИУБ11, ИУБ15/ маягтуудыг журнал хувийн хэргийн лавлагааг үндэслэн иргэний улсын бүртгэгчээр бүрдүүлэн хувийн хэрэгт байршуулсан.

Улсын бүртгэлийн салбарын үйл ажиллагааны явцад бий болсон баримт бичгийн хадгалах хугацааны жагсаалтаар хадгалах хугацаа нь дууссан хадгаламжийн нэгж буюу хуудас баримт бичгүүдийг хэлтсийн дэргэдэх комиссын хурлаар хэлэлцэж баталсан шийдвэрийн дагуу 2024 01.02-ны өдрийн А/02 тоот тушаалаар баримт бичиг нягтлан шалгах комиссын бүрэлдэхүүнтэй устгах ажлыг зохион байгуулсан. Мөн хагас жилд иргэний бүртгэлийн архивын баримтуудаа тооллогод хамруулж дуусгасан байна.

ХЭЭХЭУБ-ийн архив:

Сүхбаатар аймгийн Улсын бүртгэлийн хэлтсийн ХЭЭХЭУБ-ийн архив нь 2024 оны эхний хагас жил дараах ажлыг хийж гүйцэтгэсэн байна.

1. Улсын бүртгэлийн Ерөнхий газраас ирүүлсэн Архивын эх нотлох баримтын хадгалалт, хамгаалалтын найдвартай байдлыг хангахад шаардлагатай тоног төхөөрөмжийн судалгааг мөн цаашид авах шаардлагатай арга хэмжээ, нэмж шаардагдах нягтаршуулсан шүүгээний судалгааг тооцоолон гаргаж нэгдсэн архивын газарт саналыг тогтоосон хугацаанд нь гаргаж хүргүүлсэн.

2. Архивын нийт цонхыг стандартын дагуу битүүлсэн. Цаашид галын дохиолол, аваарын гэрэл, камержуулалтыг сайжруулахаар төлөвлөн ажиллаж байна.

3. ХЭЭХЭУБ-ийн архивт хадгалагдаж байгаа татан буугдсан 74, хасагдсан 95, шинэчилсэн бүртгэлд хамрагдаагүй 44 хуулийн этгээдийн хувийн хэргийг эмхэлж цэгцэлсэн ажиллаа.

4. Архивын мэдээг сар бүрийн 25-ны өдрөөр тасалбар болгон эхний хагас жилд 5 удаа гарган Ерөнхий газрын G.KHUCJITBAATAR.@burtgel.gov.mn гэсэн хаяг руу тогтмол хугацаа хоцруулалгүй гарган хүргүүлж ажиллаа.

5. Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын даргын 2019 оны А/290 тушаалын хавсралтын Улсын бүртгэлийн эх нотлох баримт бичгийг архивт хадгалах журмын 4.5.1-нд заасны дагуу аймаг, дүүрэг дэх улсын бүртгэлийн хэлтэст бүртгэгдсэн эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн хувийн хэрэг болон иргэний улсын бүртгэлд

бүртгэгдсэн хувийн хэрэг улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн эрхийн улсын бүртгэлийн эх нотлох баримт бичгийг бүртгэл хийснээс хойш ажлын 1 өдөр, анхны бүртгэлийг ажлын 5 хоногийн дотор гэсэн журмыг үндэслэн улсын бүртгэгч нараас мэдүүлэг, нотлох баримт, анхны бүртгэлийг архивт хүлээн авч ажиллалаа.

5. Хувийн хэргийн баяжилтыг өдөр бүр хийж Үл хөдлөх эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн 1385, Газар өмчлэх эрхийн улсын бүртгэлийн 986 ширхэг нотлох баримтуудыг хадгаламжийн нэгжид тогтмол хийдэг болно.

6. Архивын ерөнхий газраас ирүүлсэн архивын баримтын бүрэлдэхүүн, тоо хэмжээ, хадгалалтын талаархи мэдээг цаг хугацаанд гаргаж хүргүүлсэн.

ДОЛОО. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД, ЭД ХӨРӨНГИЙН ЭРХИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР

Хуулийн этгээд, Эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн тасаг нь 2024 оны байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж, биелэлтийг хангах ажлын хүрээнд дараахь арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэн ажиллалаа.

ЭД ХӨРӨНГИЙН ЭРХИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР:

Засгийн газрын 2022 оны 417 дугаар тогтоолын дагуу байгууллагын ажлын байрыг нүүлгэн шилжүүлсний дараа өнгөрөгч оны сүүлийн хагас жилд тасгийн үйлчилгээний танхим, өрөө тасалгааг зохион байгуулан, засвар хийж шинээр гарган тохижуулсан. Улмаар энэ онд тус тасгийн хамт олон нь ажлын байр, танхимаа үйлчилгээний стандартад нийцүүлэн нэмж тохижуулах, иргэн хуулийн этгээдэд бүртгэлийн үйлчилгээг тасралтгүй хүргэж, тав тухтайгаар бүртгэлийн үйлчилгээг авах, албан хаагчдад ажиллах таатай орчинг бүрдүүлж өгөх, мэдээллийн самбартай болох, үйлчлүүлэгчийн сандал ширээг сайжруулах ажлуудыг тус тус төлөвлөөд идэвхи санаачлагатайгаар оролцож, өөрсдийн дотоод нөөц бололцоо, хүч хөдөлмөрөөр үйлчилгээний танхимаа тохижуулсаар байна.

Зураг 2. Засвар хийсний дараахь байдал

Зураг 3. Үйлчилгээний танхим тохижуулсны дараа

Тайлангийн хугацаанд эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн чиглэлээр үзүүлсэн үйлчилгээний тоон мэдээг нэгтгэвэл:

□ Иргэн, хуулийн этгээдээс нийт 2347 мэдүүлгийг хурууны хээгээр хүлээн авч, шийдвэрлэсэн байна. Үүнээс сумдад эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн үйлчилгээг хүргэх ажлын хүрээнд Мөнххаан, Эрдэнэцагаан сумдын улсын бүртгэгч нараар дамжуулан зэргэлдээ 6 сумдын иргэдэд эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн үйлчилгээг хүргэн, 231 мэдүүлэг хүлээн авч шийдвэрлээд байна. Энэ онд шинээр 5 сумын улсын бүртгэгчдэд эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэл хөтлөх эрх олгогдсон байна. Цаашид ажлын байрны сургалтанд хамруулж, дагалдах 5 тэмдгийг хүлээн авснаар улсын бүртгэл хөтлөх бэлтгэл ажлыг хангаад байна. Мөн онлайн мэдүүлэг 34-г хүлээн авч шийдвэр гаргасан байна.

□ Анхны бүртгэл нийт -187

- Өмчлөх эрх шилжих гэрээний бүртгэл - 322
- Барьцааны гэрээ болон бусад гэрээ – 1680
- Бүртгэлд өөрчлөлт оруулах – 63 бүртгэлийг тус тус хөтөлсөн байна.

Эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн үйлчилгээнээс улс, орон нутгийн төсөвт татварын орлого 90351402 төгрөг, үйлчилгээний хөлс 29126877 төгрөг, улсын тэмдэгтийн хураамж 949316 төгрөгийн орлогыг тус тус төвлөрүүлсэн байна.

Иргэн, хуулийн этгээдийн хүсэлтээр үйлчилгээний танхимаар 6 лавлагаа, харин хууль хяналтын байгууллагын албан бичгээр үл хөдлөх эд хөрөнгийн захиран зарцуулах эрх түдгэлзүүлэх, цуцлах, сэргээхтэй холбоотой нийт 93 бүртгэл хөтөлж хариу албан бичгийг холбогдох лавлагаа, мэдээллийн хамт хууль, журмын дагуу олгоод байна.

Үл хөдлөх эд хөрөнгийн өмчлөх эрхтэй холбоотойгоор иргэн, хуулийн этгээдээс энэ хугацаанд өргөдөл гомдол 2-ыг хүлээн авч, шийдвэрлээд байна.

Зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, зөрчлийг цаг алдалгүй залруулах ажлыг зохион байгуулж хууль, журмын дагуу хяналтын улсын байцаагчтай хамтран эд хөрөнгө өмчлөх эрхийн улсын бүртгэл хөтөлсөн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийлгэснээр хэлтсийн хяналтын улсын байцаагчийн дүгнэлт болон 2022 оны Улсын байцаагчийн 1500 дугаартай нэгдсэн дүгнэлт, нотлох баримтад үндэслэн 37 зөрчлийг арилгах, цахим мэдээллийн санд холбогдох засвар өөрчлөлт оруулах, дархардсан бүртгэлийг хаах зэрэг ажлыг цаг тухайд нь шийдвэрлэн ажиллаж байна.

2024-01-01 өдрөөс 2024-04-10 өдрийг дуусталх хугацаанд хөтөлсөн эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн жагсаалтыг улсын бүртгэгч тус бүрээр гарган 4 улсын бүртгэгчийн нийт 1425 бүртгэлд хяналт шалгалт хийлгэхээр хяналтын улсын байцаагчид хандсан байна. Шалгалтын явцад илэрч буй нийтлэг зөрчлүүдэд дүн шинжилгээ хийн, тухайн улсын бүртгэгчид албан шаардлага хүргүүлэн зөрчлийг арилгуулах, дахин зөрчил гаргахгүй байх, хууль журамд нийцүүлэн бүртгэл хөтлөх тал дээр онцгой анхаарал хандуулан, улсын бүртгэгч нарын мэдлэг, хөрвөн ажиллах ур чадварыг сайжруулахад анхаарч ажлын байрны сургалтуудыг эхлүүлэн ажиллаж байна.

Мөн УБЕГ, ХШГ, ЭХЭУБГ, ХЭУБГ болон холбогдох бусад байгууллагаас албан бичгээр ирүүлсэн 43 чиглэл зөвлөмж, хугацаатай үүрэг даалгавар болон тушаал журмыг хяналтандаа авч улсын бүртгэгч нарт тухай бүрд танилцуулан, бүртгэлийн үйл ажиллагаанд мөрдүүлэн, хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.

Мөн хамрагдвал зохих танхимын болон цахим сургалтуудад идэвхитэй бүрэн хамрагдсан.

Мөнххаан, Эрдэнэцагаан сумдад эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн үйлчилгээг үзүүлдэг байсан бол энэ онд ADB төсөл хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор хуулийн этгээд, эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн үйлчилгээ үзүүлэх эрх зүйч мэргэжилтэй улсын бүртгэгчийн тоог нэмэгдүүлэх санал, судалгааг хүргүүлснээр эрх олгогдож, шинээр 5 суманд Эд хөрөнгийн, 7 суманд Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн үйлчилгээг хүргэж эхлээд байна. Шинээр эрх олгогдсон сумдын улсын бүртгэгч нарт бүртгэл хөтлөхтэй холбоотой онлайн сургалт болон зааварчилгаа, чиглэл зөвлөмжийг хүргүүлэн, ажлын байрны сургалтыг хуваарийн дагуу явуулж эхлээд байна.

Бүртгэлийн үйл ажиллагааг сурталчлах, төрийн үйлчилгээг иргэнд ойртуулах зорилгоор байгууллага болон бусад байгууллагуудтай хамтран дараахь арга хэмжээг санаачлан зохион байгууллаа. Үүнд:

ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР:

Шинэ хоршоо хөдөлгөөний хүрээнд нийт 134 бүртгэл хөтөлсөнөөс шинээр байгуулагдсан хоршоо 124, харин хоршооны гишүүдийн мэдээлэлд өөрчлөлт оруулсан 10 хоршоо байна. Тус аймгийн Баруун-урт суманд ажиллахаар томилогдон ирсэн Шинэ хоршоо хөдөлгөөний багийг ахлаж УБЕГ-ын ХЭУБГ-ын хуулийн этгээдийн улсын бүртгэгч Ш.Очирсүрэн багийн гишүүдийн хамт ажиллалаа. Улсын бүртгэгчдийн ачааллыг тэнцвэржүүлэхээр Хуулийн этгээд, эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн тасгаас зохион байгуулалтын арга хэмжээг авч эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэгч Г.Оюунжаргал, эрх олгогдсон сумдын улсын бүртгэгч нарт холбогдох сургалт, чиглэлийг өгч, бүртгэгчийн баталгааны тэмдэг, үнэт цаасаар хангаснаар бүртгэл хөтлөх боломжийг хангасан. Бусад эрх олгогдоогүй сумдын улсын бүртгэгч нар нь тухайн сумандаа томилогдон ажиллаж буй хоршооны багтай хамтран ажиллаж иргэдэд зөвлөгөө мэдээлэл өгч, бүрдүүлэх эх нотлох баримтуудыг нягтлан шалгаж, цахимжуулан хэлтэст ирүүлснээр бүртгэл хөтлөгдөж байна.

Зураг. Шинэ хоршооны бүртгэлийн явц

Улсын бүртгэлийн ерөнхий хууль болон түүнийг дагалдан гарсан журмууд, Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хууль, ХЭБГ болон хэлтэс, тасгаас ирүүлсэн чиглэл, зөвлөмжүүдийг бүртгэл хөтлөх үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгон ажиллаж байна.

2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар иргэн, хуулийн этгээдээс нийт-215 өргөдөл хүсэлт хүлээн авч шийдвэрлэсэн.

Шинээр байгуулагдсан хуулийн этгээд 170 бүртгэгдсэнээс:

ХХК	39
Холбоо НҮТББ	3
Нөхөрлөл ЗБН	0
ААТҮГ	0

Төрийн байгууллага албан газар-0

Хадгаламж зээлийн хоршоо-0

Үйлдвэрчний эвлэл

Байгууллага-1

Хоршоо-124

Шилжин ирсэн хуулийн этгээд-

Шилжин явсан хуулийн этгээд -1 тус тус улсын бүртгэлд бүртгүүлсэн байна.

Төрийн бус байгуулагууд 2023 оны үйл ажиллагааны тайлангаа 02 сарын15 өдрийн дотор улсын бүртгэлийн хэлтэст хүргүүлэх хуулийн хүрээнд сумын бүртгэгч нартай хамтран 53 хуулийн этгээдийн тайланг авч архивлан хүлээлгэн өгсөн.

Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.3 дахь хэсэг, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2018.11.01-ний өдрийн А/208 дугаар тушаалаар батлагдсан “Хуулийн этгээд, түүний салбар, төлөөлөгчийн газрын улсын бүртгэл хөтлөх журам”-д заасны дагуу хуулийн этгээдийн салбарыг шинээр бүртгэх болон мэдээлэлд орсон өөрчлөлтийг тус нэгж дээр хүлээн авч бүртгэн, бүртгэлийн эх нотлох баримт бичгийг дугаарлан цахимжуулж хувийн хэргийг нь харьяалагдах нэгжийн архивт шилжүүлэн ажилласан байна. Үүнд: Шинээр байгуулагдсан Салбар төлөөлөгчийн газрын бүртгэл -1 , Салбар төлөөлөгчийн газрын бүртгэлд орсон өөрчлөлт -4 бүртгэгдсэн.

Хуулийн этгээдийн мэдээлэлд оруулсан өөрчлөлт давхардсан тоогоор нийт 71- г бүртгэсэн байна. Үүнийг бүртгэлийн төрлөөр авч үзвэл:

Үүсгэн байгуулагч /хувьцаа эзэмшигч/-ийн өөрчлөлт - 12

Гүйцэтгэх удирлагын өөрчлөлт -17

Эцсийн өмчлөгч шинээр, нөхөн, өөрчлөлт бүртгэсэн -12

Хариуцлагын хэлбэр өөрчилсөн - 3

Эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл өөрчлөлт – 6

Дүрэм, гэрээ шинэчлэх – 12
Шилжилт хөдөлгөөн хийсэн-1
Гэрчилгээ дахин олгосон -3
Оноосон нэр өөрчлөлт -2
Хөрөнгө өөрчлөлт -3
Хугацааны өөрчлөлт -0
Хаягийн өөрчлөлт -0

Татан буугдаж улсын бүртгэлээс хасалт хийгдсэн 0 байна.

Хуулийн этгээд, хуулийн этгээдийн эрхгүй байгууллагад тамга, тэмдгийн хяналтын дугаар шинээр нийт 98 -г олгож, 15 хуулийн этгээдээс тамга тэмдгийг хураан авч архивчд хүлээлгэн өгсөн.

Иргэн хуулийн этгээдийн өргөдөл, хүсэлтээр хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн 11 лавлагаа олгосон байна. Үүнээс:

Иргэн, хуулийн этгээдэд 11 лавлагааг олгосон байна.

Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээ, баримт бичгийн олголтыг 155 иргэнд хийсэн байна.

Тайлангийн хугацаанд хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлтэй холбоотой нэхэмжлэлтэй шүүхээр хянагдаж байгаа болон Шүүхийн шийдвэр эцэслэн гараагүй хэрэг маргаан гараагүй байна.

Иргэдэд эрх зүйн мэдлэг олгох, байгууллагын үйл ажиллагааг олон нийтэд сурталчлах зорилгоор Улсын бүртгэлийн хууль тогтоомж, мэдээ мэдээллийг олон нийтийн цахим хуудсаар дамжуулан иргэд, олон нийтэд сурталчлан ажилласан.

ХОЁР. Мэдээ, тайлангийн талаар

Хууль зүйн сайдын 2018.02.13-ны өдрийн А/24 дүгээр баталсан “Салбарын статистик мэдээллийн санг бүрдүүлэх, эрхлэн хөтлөх, ашиглах журам” –ын дагуу сар бүр хуулийн этгээдийн тоон мэдээг хугацаанд нь тогтмол гаргаж ХЭБГ-т хүргүүлэн ажилласан.

ХЭБГ-с болон ХШГ-аас ирүүлсэн чиглэл, албан даалгавар, мэдээлэл судалгааг цаг тухай бүрт нь хийж хүргүүлсэн.

Оюуны өмч, улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын даргын 2017.12.06-ны өдрийн А/1021 дүгээр тушаалаар баталсан “Үйлчилгээний орлогын мэдээний маягт, маягт нөхөх зааврыг батлах тухай” журмын дагуу Үйлчилгээний орлогын мэдээ болон үнэт цаасны тайланг сар бүр тогтоосон хугацаанд нь гаргаж санхүүд өгч, алдаа зөрчилгүй ажилласан.

АРХИВЫН ЧИГЛЭЛЭЭР

Архивын нийт цонхыг стандартын дагуу битүүлсэн. Цаашид галын дохиолол, аваарын гэрэл, камержуулалтыг сайжруулахаар төлөвлөн ажиллаж байна.

Зураг 5. Архивын цонх битүүлэх явц   Зураг 6. Архивын цонх битүүлсний дараа

- Архивын хадгаламжийн нэгж, нягтаршуулсан шүүгээний талаарх одоогийн байдлаарх мэдээлэл судалгааг мөн цаашид авах шаардлагатай арга хэмжээ, нэмж шаардагдах нягтаршуулсан шүүгээний судалгааг тооцоолон гаргаж нэгдсэн архивын газарт санал хүргүүлсэн.

Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын даргын 2019 оны А/290 тушаалын хавсралтын Улсын бүртгэлийн эх нотлох баримт бичгийг архивт хадгалах журмын 4.5.1-нд заасны дагуу аймаг, дүүрэг дэх улсын бүртгэлийн хэлтэст бүртгэгдсэн эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн хувийн хэрэг болон улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн эрхийн улсын бүртгэлийн эх нотлох баримт бичгийг бүртгэл хийснээс хойш ажлын 1 өдөр, анхны бүртгэлийг ажлын 5 хоногийн дотор гэсэн журмыг үндэслэн улсын бүртгэгч нараас мэдүүлэг, нотлох баримт, анхны бүртгэлийг архивт хүлээн авч ажиллалаа.

ЕС. ИРГЭНИЙ УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР

Тус онд Монгол улсын УИХ-ын сонгууль, Орон нутгийн ИТХ-ын сонгуулийн жилтэй холбогдуулан УБЕГ-аас баталсан “Сонгуулийн хуулийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө”-нд тусгагдсаны дагуу дараах төлөвлөсөн ажлуудыг хуульд заасан хугацаанд бүрэн хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Үүнд :

1. Төлөвлөгөөний дагуу аймгийн 13 сумдын ИТХ-ын хэсэг байгуулсан тухай тогтоолыг хүлээн авч, election.gazar.mn системд хэсгийн мэдээлэл, нутаг, дэвсгэр, санал авах байрны мэдээллийг оруулж хуулийн хугацаанд бүртгэсэн.

2. Иргэний шилжилт хөдөлгөөний бүртгэл УИХ-ын сонгуультай холбогдуулан 2024 оны 04 дугаар сарын 26-ны өдөр зогсохтой холбогдуулан 2024 оны 1 дүгээр

сарын 1-ээс шилжилт хөдөлгөөн зогсох хүртлэх хугацааны 16-аас дээш насны 432 иргэн, 0-15 насны 277 иргэний нотлох баримтыг тухай бүр цахимжуулсан эсэх, бүртгэлийн үнэн зөвийг нягтлан шалгаж шилжилт хөдөлгөөний бүртгэлийг хаасан болно.

3.Аймгийн хэмжээнд 65 хэсгийн 6294 хаяг бүртгэгдсэн бөгөөд үүнээс аймгийн төв баруун-урт суманд 9 багийн 5049, бусад 12 сумданд 1245 хаягийн мэдээллэл бүрэн орж, мэдээллийн санд буюу санал авах байранд бүртгэгдээгүй хаягийн жагсаалтанд хаяг орхигдоогүй, бүх мэдээллийг ИТХ-ын тогтоолтой тулган шалгаж, баталгаажуулж дуусгасан болно.

4.Burtgel.gov.mn сайтаар дамжуулан таны байнга оршин сууж байгаа хаяг дээр амьдарч буй иргэдийн мэдээллэл шалгах хэсгээс ирүүлсэн 10 иргэний гомдолыг холбогдох иргэдтэй утсаар ярьж, зөвлөмж чиглэл өгсөн. Илтгэх хуудсыг тогтоосон газарт Иргэний бүртгэлийн газарт хүргүүлсэн.

2024 оны УИХ-ын ээлжит сонгуулийн жилтэй холбогдуулан мэдээллийг санг цэгцлэх ажлын хүрээнд

1. Мэдээллийн санд нас баралтын бүртгэл давхар бүртгэгдсэн 202 иргэн
2. Ургийн овог, эцгийн нэр, өөрийн нэр, төрсөн он сар өдөр ижил 90 иргэн
3. Сонгогчийн нэрсийн жагсаалтад гадаадад 60 хоногоос дээш хугацаагаар зорчсон 854 иргэний мэдээллийг нягтлан шалгах ажлууд хийгдэж байна.

Нас баралтын бүртгэл 2 ба түүнээс дээш бүртгэгдсэн 202 иргэний мэдээллийг улсын бүртгэлийн мэдээллийн сан болон цаасан болон цахим архивт нягтлан шалгаж жагсаалтын ар талд дэлгэрэнгүй тайлбар бичиж хяналтын улсын байцаагчид шилжүүлсэн. Хяналтын улсын байцаагч нягтлан шалгаж улсын байцаагчийн 2024/406 тоот дүгнэлтийг гаргуулж шийдвэрлэсэн болно.

Иргэний улсын бүртгэлийн мэдээллийн санд төрсөн он сар өдөр эцэг, эхийн нэр, өөрийн нэр ижил 90 иргэний мэдээллэл ирсэнээс мэдээллийн сан болон цаасан архивтэй нягтлан тулган шалгаж, зарим иргэдтэй утсаар холбогдож шаардлагатай арга хэмжээг авч ажиллаа. Үүнтэй холбогдуулан нийт 90 иргэний бүртгэлээс 15 иргэний регистрийн дугаарыг хүчингүй болгох хяналтын улсын байцаагчийн 628 тоот дүгнэлт гарсан.

СНЖ-д гадаадад 60 хоногоос дээш хугацаагаар зорчсон иргэдийн мэдээллийг аймгийн төвийн 9 баг, 12 сумын багийн дарга нартай хамтран 854 иргэний мэдээллийг гадаадад болон монголд байгаа эсэхийг лавлаж, иргэний улсын бүртгэлийн бүртгэгч нар өөрийн харъяа сумын иргэдтэй утсаар холбогдож,

иргэний өргөдөлийг авч СНЖ-д төлөв өөрчлөх мэдээллийг бүртгэх ажил явагдаж байна.

Сонгуулийн хуулийг хэрэгжүүлэх ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу хийгдэж байгаа ажлуудын талаарх илтгэх хуудасыг тухай бүр УБЕГ-т тайлагнаж байна.

2024 онд тоон гарын үсгийн олголт 3772 иргэнд буюу аймгийн 16-аас дээш насны нийт иргэдийн 43 хувь нь хамрагаад байна.

Иргэний бүртгэлийн улсын ахлах бүртгэгч нарт мэдээллийн сангийн засвар өөрчлөлтийн эрх олгосон хугацаанд 0-16 насны хүүхдийн төрсний бүртгэлд нийт 45 иргэний мэдээлэлд нэмэлт өөрчлөлтийн бүртгэл оруулсан. Иргэний бүртгэлийн газраас нийт 14 удаагийн иргэний улсын бүртгэлтэй холбоотой зөвлөмж чиглэл ирсэнийг хэлтсийн болон сумдын бүртгэгч нарт дотоод группээр дамжуулан түргэн шуурхай хүргэж, ажилдаа мөрдлөг болгон ажиллахыг үүрэг болгон ажиллаж байна.

Иргэний улсын бүртгэлийн чиглэлээр хийж гүйцэтгэсэн ажлын тайлангаа сар бүрийн 27-ны өдөр 13 сум, хэлтсийн улсын бүртгэгч нарын хэмжээнд нэгтгэн УБЕГ-ын Улсын бүртгэгч Ж.Нарантуяад j.narantuya@burtgel.gov.mn хаягаар, иргэний бүртгэлийн чиглэлээр олгосон лавлагааны мэдээг сар бүрийн 26-ны өдөр 13 сум, хэлтсийн улсын бүртгэгч нарын хэмжээнд нэгтгэн Иргэний бүртгэлийн нэгдсэн архивын ахлах мэргэжилтэн Я.Мөнхтулга ya.munkhtulga@burtgel.gov.mn хаягаар мөн Иргэний бүртгэлийн тасгийн сар бүрийн тайланг p.enkhnar@burtgel.gov.mn хаягаар тус тус хүргүүлэн ажиллаж байна.

Хагас жилийн хүрээнд иргэний бүртгэлийн чиглэлээр тоон мэдээг аймгийн хэмжээнд нэгтгэвэл:

Төрсний бүртгэлд 499 хүүхэд бүртгүүлснээс 259 нь эрэгтэй, 240 нь эмэгтэй,

Гэрлэлтийн бүртгэл 67

Гэрлэлт дуусгавар болсоны бүртгэл 20 бүртгэгдсэнээс захирааны журмаар 2, шүүхийн журмаар 18

Монгол улсын иргэнд хүүхэд үрчлэлтийн бүртгэл 6

Эцэг тогтоолтын бүртгэл 26

Ургийн овог, эцэг/эх/-ийн нэр, өөрийн нэрээ сольсоны бүртгэл 15

Нас барсны бүртгэл 136

16 нас хүрч иргэний үнэмлэхээ захиалсан бүртгэл 419

Иргэний үнэмлэхний дахин олголт 99

Иргэний үнэмлэхний 25,45 насны сунгалт 672
Үндэсний энгийн гадаад паспорт захиалга 1833
БНХАУ-д зорчих нэг удаагийн үнэмлэх олголт 4
БНХАУ-д зорчих олон удаагийн үнэмлэх олголт 127
Аймаг хотоос бүр мөсөн шилжин ирсэн 211
Регистрийн дугаарын өөчлөлтийн бүртгэл 3
Аймаг доторх шилжилт хөдөлгөөн 498

Иргэний бүртгэлийн чиглэлээр олгосон лавлагааг нэгтгэвэл :

Албан хэрэгцээнд 1848
Хууль хяналтын байгууллагад 106
Иргэнд 2353
Төрийн болон төрийн бусад байгууллагад өгсөн лавлагаа 0

Иргэний улсын бүртгэлийн мэдээллийн санд хагас жилийн байдлаар 4502 бүртгэлийн 10352 хуудас бүхий нотлох баримт цахимжаад байна. Үүнээс төрсний бүртгэл 1497, иргэний үнэмлэхний иуб-31 бүртгэл 2380, гадаад паспорт 1833 гэх мэт бүртгэлүүд дийлэх цахимжуулалтыг эзлэж байна.

Дэлхийн гэр бүлийн өдрийг тохиолуулан аймгийн Хүүхэд гэр бүл хөгжлийн газар, Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газартай хамтран 3 хосд гэрлэлтийн гэрчилгээ гардуулах арга хэмжээг амжилттай зохион байгуулсан.

Аймгийн Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газараас гаргасан хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн судалгаан дээр үндэслэж 2 иргэнийг гэрт нь очиж биеийн давхцахгүй өгөгдлийн бүртгэлийг бүртгэсэн.

АРАВ. САНХҮҮ БҮРТГЭЛИЙН ЧИГЛЭЛЭЭЭР

Төсөв:

2024 оны 1-5 дугаар сарын төсвийн санхүүжилтээр 409.1 сая төгрөгөөр бүртгэлийн үйл ажиллагааг хэвийн явуулахад албан хаагчдын цалин нэмэгдэл, хоол унааны зардалд 296.0 сая төгрөгийг, НДШ-ийн зардалд 55.9 сая төгрөг, Байр ашиглалтын зардалд 11.7 сая төгрөг, Хангамж бараа материалын зардалд 5,2 сая төгрөг, Бусад зардалд 2,0 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

Хэмнэлт 6,8 сая төгрөг байна. Байгууллагад өгөх өглөг Татварт 3,5 сая төгрөг, бусад байгууллагад 3,0 сая төгрөг нийт сая 6,5 төгрөгийн өглөгтэй ажилласан байна.

Тус хэлтсийн нэмэлт санхүүжилтийн дансанд 2024 оны УИХ-ын сонгуулийн бэлтгэл ажлыг хангах 22,5 сая төгрөг орж ирсэнээс 12,3 сая төгрөгийг зарцуулж 10,2 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Үүнд: Сонгуулийн насны Сонгогчдын нэрийн жагсаалтыг хэвлэхэд шаардагдах бичиг хэргийн бичгийн цаас, принтерийн хор, хавтас, дугтууг авч бэлтгэсэн. Мөн нэрийн жагсаалтыг хэсгийн хороодод хүргэх шатахууны зардалыг хангахад зориулан дээрх зардлыг гаргасан байна.

Өглөг үүссэн гол шалтгаан нь 2024 оны батлагдсан төсөв нь тооцоолж төлөвлсөн төсвөөс дутуу батлагдсан учраас ийнхүү өглөг үүссэн байна.

2024 оны 05-р сарын байдлаар тус хэлтэс нь улсын төсөвт бүртгэлийн үйл ажиллагаанаас олсон 48,1 сая төгрөгийн орлогыг төвлөрүүлэн ажилласан байна.

2024 оны 04-р сарын 17-19-ний өдрүүдэд МУ-ын хууль зүйн дотоод хэргийн яамнаас яамны харьяа байгууллагуудын Санхүүгийн нэгдсэн нэг программыг хэрэгжүүлэх үүднээс “Эрин системс” ХХК-ы санхүүгийн E-accounting программ нэвтрүүлэх сургалтанд сууж ажилласан.

Санхүү, Аудитын чиглэлээр

2023 оны санхүүгийн аудитаар хуучнаар аймгийн мэргэжлийн хяналтын байр газар нь тус хэлтсийн балансад ЗГ-ын 2023 оны 03-р сарын 29-ны өдрийн 109 дүгээр тогтоолоор шилжин ирсэн.

Тиймээс газрыг өөрийн нэр дээр шилжүүлэх аймгийн төрийн аудитын газрын зөвлөмжийг ханган ажиллаж байна.

Зөвлөмжийн биелэлт 90% тай явж байна. 5-р сарын 30-ны өдрийн байдлаар газартай холбогдох бүх материалыг бүрдүүлэн аймгийн ГХБХБГазарт материалыг 100% бүрдүүлэн өгч асуудал шийдэгдэх шатандаа орсон. ГХБХБгазар нь материалаа Аймгийн ЗДТГазарт хүргүүлэн Засаг даргын захирамжийг хүлээн ажиллаж байна.

Шилэн данс:

2024 онд Улсын бүртгэлийн хэлтэс нь МУ-ын шилэн дансны нэгдсэн сайтад 171 мэдээлэлийг байршуулах төлөвлөгөөтэй ажиллаж байна.

Мэдээлэлийг хуулийн хугацаанд , шаардлага хангасан мэдээлэлийг цаг алдалгүй тухай бүр байршуулж хэвшсэн байна.

2024 оны 05-р сарын 30-ны байдлаар 60 мэдээлэл хуулийн хугацаанд үнэн зөв байршуулан ажилласан байна. Хугацаа хоцорсон болон байршуулаагүй мэдээлэл байхгүй болно.

2023 онд УБХэлтэс нь шилэн дансны мэдээлэлийг 100% байршуулан ажиллсан.

Хүний нөөцийн чиглэлээр:

2024 оныг Хүний нөөцийг чадавхижуулах жил болгон зарласантай холбоотой тус хэлтэст хүний нөөцийг бүрдүүлэх ажлын төлөвлөгөө гарган Хэлтсийн даргаар батлуулан ажиллаж байна.

2024 онд Хүний нөөцийн системд нэмэгдсэн хасагдсан албан хаагч бүртгэгдээгүй.

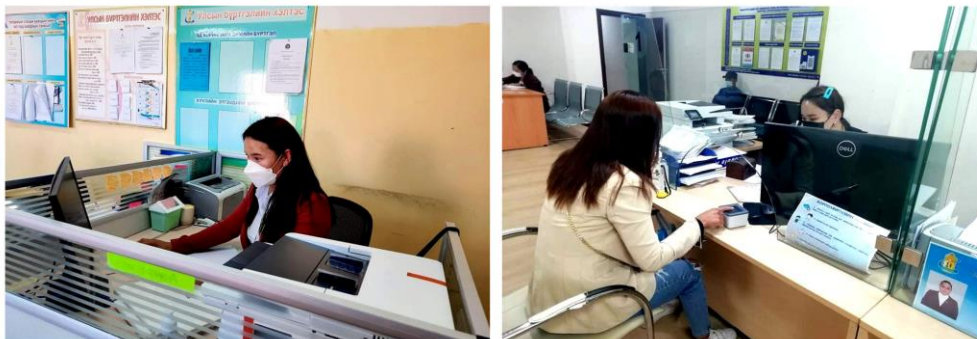
МУЗГ-ын тогтоолоор үндсэн цалингийн шинэчлэлтийг хийсэн. Таван жилийн тэтгэмж урамшуулалттай холбоотой албан хаагчдын нийт ажиллсан жил болон бусад мэдээлэлийг нарийн судалж хүний нөөцийн системд оруулсан байна.

АРВАН НЭГ. МЭДЭЭЛЭЛ ТЕХНОЛОГИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР

Сүхбаатар аймгийн УБХ-ийн тоног төхөөрөмжийн өдөр тутмын хэвийн үйл ажиллагааг хангах зорилгоор дотоод сүлжээ, интернэт сүлжээ, бүх албан хаагчид, сумдын бүртгэгч нарын компьютер, принтер, каноны хэвийн үйл ажиллагаанд байнгын бэлэн байдалыг ханган тухай бүрт нь засаж сэлбэн, шинээр сольж ажиллаж байна. Улиралд 1 удаа хэлтсийн албан хаагчдын суурин болон зөөврийн компьютеруудын тоос тоосонцорыг цэвэрлэн ажиллаж байна. 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар хэлтсийн хэмжээнд ашиглагдаж буй техник, тоног төхөөрөмжид давхардсан тоогоор нийт 16 удаа засвар үйлчилгээг хийсэн. Ашиглагдаж буй тоног төхөөрөмжүүд хэвийн ажиллаж байна.

Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын зүгээс программ хангамж болон техник хангамжийн шинэчлэл, сайжруулалтын ажлыг байнга хийдэг бөгөөд “Улсын бүртгэлийн байгууллагын дэд бүтцийг хөгжүүлэх замаар иргэдэд төрийн үйлчилгээг цахим хэлбэрээр хүргэх төсөл”-ийн хүрээнд бүртгэлийн мэдээллийн технологийн тоног төхөөрөмжийн шинэчлэл, анхан шатны нэгжүүдийн тоног төхөөрөмжийг бүрэн шинэчлэх зэрэг ажлуудыг тогтмол хийдэг. БНСУ-ын олон улсын хамтын ажиллагааны байгууллага буюу КОЙКА-гийн буцалтгүй тусламжаар аймгийн 13 сумын улсын бүртгэгч нарт компьютер 13 ширхэг, 3 үйлдэлт принтер 13 ширхэг, хурууны хээ уншигч 13 ширхэг, зургийн аппарат 13 ширхэг зэрэг тоног төхөөрөмжийг иж бүрэн шинэчилсэн бөгөөд тус бүрийн тоног төхөрөмжийн

системийн хэвийн үйл ажиллагааг ханган программ хангамж зэргийг бүрэн суулган ажиллах нөхцөлийн бүрдүүлэн ажиллаж байна.

Зураг 6. Тоон гарын үсэг олгох явц

Хэлтэсээс зохион байгуулсан үйл ажиллагаа болон УБЕГазраас зохион байгуулсан мэдээ мэдээлэл, санхүү хүний нөөц, сарын бүрийн тоон мэдээлэл, өргөдөл гомдлын мэдээлэл, имфографик мэдээлэл, видео мэдээ зэргийг цаг тухай бүрт нь www.sukhbaatar.burtgel.gov.mn www.facebook.com/suburtgel гэсэн цахим хуудаснаа нийтлэн ажиллаж байна.

Тус хэлтэс нь 2023.05.01 өдрөөс эхлэн хуучин Мэргэжлийн хяналтын газрын байранд шилжин нүүн орсонтой холбогдуулан хэлтсийн дотоод сүлжээг Мэдээлэл холбоо сүлжээ ТӨК, интэрнэтийн UNIVISION LLC сүлжээ тасалдалгүй хэвийн үйл ажиллагааг ханган ажиллаж байна. Хэлтсийн ажилтан албан хаагчидын дотоод сүлжээ болон интэрнэтийн сүлжээг шинээр татан ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлсэн. Хэлтсийн дотоод сүлжээний аюулгүй байдлыг хангах хүрээнд илүү ашиглах шаардлагагүй сүлжээний кабел утасгүй эмх цэгцтэй шинээр ил гарсан утсуудыг бүрэн далдалсан. Сүхбаатар аймгийн 13 сум, хэлтсийн хэмжээнд бүртгэлийн ерөнхий сүлжээ нь Мэдээлэл холбоо сүлжээ ТӨК-ын сүлжээгээр хангагдаж ажиллагаа бүрэн хэвийн ажиллаж байна.

Сүхбаатар аймаг эрчим хүчний эх үүсвэрийн хувьд төвийн бүсийн эрчим хүч Багануур дүүргээс болон Дорнод бүсийн эрчим хүч ТӨК Дорнод аймгаас харъяалалтай байдаг бөгөөд өдөр бүр 2-3 удаа тог тасарч 13 сумын шилэн кабел болон тоног төхөөрөмж байнга шатаж байдаг. 2024 онд сумын рүүтер гэмтэж шатсанаас 1 сумын рүүтерийн тэжээлийн залгуур шинээр сольсон.

2019-2024 онд 13 сумын шилэн кабелийн медиа конвертерын тэжээлийн залгуур шатсаныг шинээр сольж хэвийн үйл ажиллагаанд оруулсан. Сүхбаатар аймгийн 13 сумын бүртгэлийн хэмжээнд ашиглагдаж буй тоног төхөөрөмжийн хэвийн үйл ажиллагааг ханган ажиллаж байна.

Сүхбаатар аймгийн Улсын бүртгэлийн хэлтсийн байранд 24/7 цахим үйлчилгээний төвийг 2024.02.06 өдөр нээж иргэдэд цагийн хязгаарлалтгүйгээр улсын бүртгэлийн үйлчилгээг үзүүлэх боломжтой болгосон.

Зураг 7. 24/7 үйлчилгээний хэсэг

Улсын бүртгэлийн үйлчилгээг иргэдэд ойртуулах, цахим үйлчилгээг нэмэгдүүлэх зорилтын хүрээнд гадаад паспорт захиалах 24/7 цахим машиныг Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сум Бичигт боомтын байранд 2024.04.30 өдөр байршуулан үйлчилгээ үзүүлж байна.

Зураг 8 Бичигт боомтод байршуулсан цахим машин

ТАЙЛАН НЭГТГЭСЭН

ХЯНАЛТЫН УЛСЫН БАЙЦААГЧ:

Б.ОДОНЗУЛ